

En gammel landmand fortæller

(uddrag fra Blad nr. 54, efteråret 1998, Lokalhistorisk Arkiv for Otterup kommune)

Landmand Hans Kruse, Hasmark Mark, fortæller i anledning af hans 80 års dag i 1956: Jeg har alle dage været glad for sommerhusbeboerne. Det har været flinke folk og gode betalere. Jeg har ikke haft noget på dem at klage.

Hvordan så der ud før "sommerhustiden"?

Det var øde. Landet gik i et med strand og hav. Der var ingen diger, men beskyttelsen mod havet havde vi i de vældige tanglag, som bredte sig ud fra kysten. Det tog vandets kræfter og hindrede oversvømmelser. Der var så meget tang, at det var ganske almindeligt, at folk, der kom herop om sommeren, byggede hytter af tang. Men på ét aar forsvandt tangen pludselig.

Hvorfor?

Jeg skal ikke gøre mig klog på det, men siger man ikke, at det var forgiftning? I hvert fald forsvandt tangen i 1921, og saa kom besværet for alvor, og havet kom til at koste os mange penge.

Det første dige, vi byggede, var Øksemosediget i 1923. Det var en anden form for digebyggeri end det i dag, hvor man bygger asfaltdiger. Det var haandlagt. Alle vi, der havde vogn, maatte køre jord og græstørv, som vi først pløjede løse, hakkede ud i firkanter og lagde paa vognen med greb. Ved diget stod der mandskab, der tog fra og lagde hver enkelt græstørv med haanden.

Hvor mange stormfloder har De været med til?

Dem alle sammen. Vi gik vagt på digerne, men meget kunne vi ikke gøre. Der er en vældig kraft i vandet, og drabeligt ser det ud, naar det vælter sig ind mod kysten. Kommer det først igennem, er der ikke noget at stille op. Det tager alt.

Handel i 40erne og 50erne

Der var flere butikker i nærområdet. På Vestre Strandvej var der 2 købmænd (den ene lukkede i 1973, den anden i 1990). På Jørgensøvej havde Nordland Jacobsen købmandsbutik, og på Kystvejen 14 havde han et lille udsalgssted, der blev passet af svigerfaderen, hr. Olsen. Han havde nutidige åbningstider, idet der kunne handles til langt ud på aftenen alle ugens dage. Der forhandlede de mest almindelige kolonialvarer og slik. Over for ishuset ved Strandvejen havde baker Pedersen, Otterup, udsalgssted, der dog kun holdt åbent søndag eftermiddag.

Hver uge kom fiskehandleren med en kasse fisk på cyklen og grønthandlerne (kaldet Chr. Tons og Gyldenspjæt) i hestevogn. Også en gang om ugen kom slagter Blum fra Åløkke Allé og Veflinge bageren, der havde så travlt, at han først nåede frem ved 22-tiden, - til gengæld havde han nogle fortræffelige brunsvigere.

I 2011 startede Verner og Egon firmaet "Gl. Jørgensø Kartoffellaug" for at genopfriske den gode gamle "Handel ved køkkendørene" med levering af friskopgravede ægte Hamlet kartofler bestilt senest kl. 15.00 til levering samme dag. Kartofflerne blev dyrket på Jørgensøgaards jorde.